Zevende voortgangsrapportage van de voortgangscommissie Curaçao aan het ministerieel overleg

Over de periode 1 januari 2013 tot 1 april 2013

De commissie:
Mr. M.J.H. Marijnen (voorzitter)
Drs. E.J. Mulock Houwer (lid)
Mr. C.A. Peterson (lid)

mei 2013

Inleiding.

De commissie heeft naast de gebruikelijke bezoeken aan de minister van Justitie, de politie en de gevangenis, ook gesproken met de Minister-president en de minister van Financiën, met het Veranderteam KPC (VT) en met Usona. Het gesprek met de minister-president en de minister van Financiën had naast kennismaking ook tot doel enkele zeer urgente zaken onder de aandacht te brengen, waarover verder in deze rapportage meer.

Voortgang projecten Masterplan KPC en SDKK

In de vorige rapportage noemde de commissie het Masterplan voor KPC en SDKK een belangrijke stap om de uitvoering van de plannen van aanpak te bespoedigen. Door alle investeringsprojecten in het kader van de plannen van aanpak onder te brengen bij een externe partij (Usona), die aanvragen en aanbestedingen faciliteert en begeleiding biedt bij de uitvoering, zal de voortgang bij voorbereiding, uitvoering en financiering sneller kunnen verlopen. Hoewel die verwachting nog steeds juist is blijkt de praktijk anders te zijn. Weliswaar worden de (voornamelijk) bouwprojecten voorbereid en in uitvoering genomen maar door de beperkte uitvoeringcapaciteit ontstaat er toch vertraging in de planning . Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan capaciteit binnen de organisatie zelf, maar ook bij de uitvoering door technici. Bijvoorbeeld: een aannemer, die in of bij de gevangenis werkzaamheden moet verrichten, mag dat alleen doen onder toezicht van gevangenispersoneel. Vaak is dat personeel niet beschikbaar.

Financiering Masterplan

In de maand maart van de afgelopen rapportageperiode zou door het land de tweede tranche voor de financiering van het masterplan moeten worden overgemaakt. De commissie heeft uit de gesprekken met de betrokkenen begrepen dat de tranche eerst kan worden overgemaakt als de beheersovereenkomst tussen minister van Justitie en Usona gereed is. De commissie heeft er bij de ministers van Justitie en Financiën op aangedrongen haast te maken met het sluiten van de beheersovereenkomst en het overmaken van de tweede tranche.

Korps Politie Curaçao (KPC)

In de vorige rapportage was de commissie zeer ontevreden en bezorgd over de implementatie van het inrichtingsplan van de politie en de invoering van het functieboeken. De commissie adviseerde om eenzijdig tot plaatsing van het personeel in de nieuwe organisatie over te gaan. Dat is niet gebeurd, doch met instemming heeft de commissie kennisgenomen van de instelling op 24 april 2013 van een Veranderteam (VT) KPC door de minister van Justitie, dat uit twee ervaren deskundigen uit het justitieveld bestaat. Het VT heeft onder meer tot taak het overleg met de vakbonden op te starten en de korpsleiding te ondersteunen bij de uitvoering van het plan van aanpak van de nieuwe politieorganisatie.
De commissie acht dit een goede maatregel, doch wijst erop dat indien de financiële en personele randvoorwaarden niet worden ingevuld de opzet niet zal slagen. Dat zal voor de politieorganisatie grote gevolgen hebben, omdat onder het personeel het vertrouwen in de daadkracht van de overheid tot nul zal zijn gedaald. De onrust en ontevredenheid in het korps zal sterk toenemen hetgeen ongetwijfeld zijn weerslag zal hebben op de politiezorg in Curaçao.

Sentro di Detenshon i Korekshon (SDKK)

Helaas heeft de commissie moeten vaststellen dat de noodzakelijke maatregelen die de personele situatie in de gevangenis moeten verbeteren niet zijn genomen. Dat is zeer verontrustend omdat de personele situatie in de gevangenis zodanig is dat van een onbeheersbare situatie kan worden gesproken. Nog steeds zijn alle functies van de afdelingshoofden onbezet en is er ook onder het executieve personeel een ernstig tekort. In totaal is bij de gevangenis sprake van rond de 90 vacatures. Ten tijde van het werkbezoek van de commissie aan de gevangenis was, wat betreft het aantal leidinggevenden, slechts de directeur en nog maar één DJI functionaris aanwezig. Beide functionarissen zijn overbelast, zeer ontmoedigd en spreken van bedreiging en intimidatiedoor personeel en gedetineerden .
De commissie concludeert dat er alle ruimte is voor personeel en gedetineerden om in het gezagsvacuüm te stappen. De veiligheid binnen de inrichting kan door het bevoegd gezag niet meer worden gegarandeerd. Deze situatie is volstrekt onaanvaardbaar en was voor de commissie aanleiding om nog tijdens het werkbezoek de ernst van de situatie onder de aandacht te brengen van de minister-president en de meest betrokken ministers (Justitie en Financiën). Daaraan heeft de commissie het advies verbonden per direct de vacatures op

managementniveau voorlopig te vervullen met ervaren landsambtenaren. Dat er nog niet geworven wordt op de functies bij de gevangenis is onbegrijpelijk, omdat in het laatste kwartaal van 2012 een lijst met kritische functies (gevangenis en politie) is vastgesteld waarop geworven zou kunnen worden. De commissie heeft haar grote zorgen ook schriftelijk ter kennis van het Ministerieel Overleg gebracht in haar brief van 13 mei 2013.

Omdat de werving van gekwalificeerd gevangenispersoneel op Curaçao erg moeilijk is bepleit de commissie de werving vooral te richten op Nederlands gevangenispersoneel dat in de nabije toekomst door een reorganisatie bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) overtollig zal worden. In het bijzonder bepleit de commissie dat voor de vervulling van de managementfuncties. De commissie denkt dat het in samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie mogelijk moet zijn gericht te werven onder personeel van Caribische afkomst. De commissie adviseert het Ministerieel Overleg te verkennen of werving onder DJI personeel in Nederland nuttig, haalbaar en gewenst is.

Conclusie

De commissie stelt vast dat in de uitvoering van de plannen van aanpak van de gevangenis en de politie in de afgelopen rapportageperiode nog steeds geen substantiële vorderingen zijn gemaakt. Waar dat wel is gebeurd betreft dat bijna allemaal investeringsprojecten welke via Usona zijn gefinancierd met Nederlandse- of Curaçaose middelen.

Bij de gevangenis is er eerder sprake van teruggang dan van vooruitgang. De leiding van de gevangenis kan onvoldoende gezag uitoefenen waardoor een bijzonder risicovolle situatie is ontstaan waarbij de veiligheid niet meer kan worden gegarandeerd. De vervulling van vacatures ligt stil waardoor de meest cruciale functies in de gevangenis al lange tijd onbezet zijn.

Bij het korps politie is er hoop op succes door het instellen van het Veranderteam, maar er blijft een groot risico dat de aanpak van het team niet slaagt als de randvoorwaarden (personeel en financieel) niet vervuld worden.
Verschillende bouwprojecten die via Usona worden gefinancierd, zijn in uitvoering genomen en enkele ICT projecten zijn afgerond.

Samenvatting van adviezen en aanbevelingen

1. De commissie adviseert de spoedige invulling van de vitale managementteam functies in de SDKK op de agenda van het overleg te plaatsen;

2. De commissie adviseert in het ministerieel overleg te bespreken hoe de vervulling van de executieve functies in de SDKK zo spoedig mogelijk gerealiseerd kan worden.

3. De commissie adviseert in het ministerieel overleg de mogelijkheden na te gaan dat SDKK kan werven onder DJI personeel in Nederland.

4. De commissie adviseert de personele en financiële randvoorwaarden bij de politie spoedig in te vullen, opdat het veranderteam de juiste slagkracht kan krijgen en voortgang kan boeken.

****